

Ekonomikas ministrija

Centrālā statistikas pārvalde

#66 | 2016-1

LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBA MAKROEKONOMISKAIS APSKATS

© 2016 | Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:
Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijai
Brīvības ielā 55
Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 293
E-pasts: macro@em.gov.lv
Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 1407-5350

SATURS

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ	4
ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE	5
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS.....	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA	8
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA	10
INVESTĪCIJAS	12
ĀRĒJĀ TIRDZniecība	14
MAKSĀJUMU BILANCE	16
CENAS	17
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI.....	20
VALSTS BUDŽETS	22
DARBA TIRGUS.....	24
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI.....	26
STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI.....	28

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011.-2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu. 2014.gadā IKP pieauga par 2,4%. Lēnāku izaugsmi noteica vājā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā.

Neskatoties uz saspringto geopolitisko situāciju reģionā, 2015.gadā Latvijas ekonomika turpināja augt. Kopš 2.ceturkšņa izaugsmes tempi ir palielinājušies un gada izaugsme bija par 2,7%. Latvijas izaugsme bija viena no straujākajām ES.

2015.gadā turpināja augt iekšzemes pieprasījums. Salīdzinoši straujais vidējās darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicināja privātā patēriņa pieaugumu (pieaugums par 3,3%). Savukārt investīciju dinamika 2015.gadā bija mērena (pieaugums par 2,6%). Augot valsts budžeta izdevumiem, 2015.gadā turpināja augt sabiedriskais patēriņš (par 3,1%).

Pēdējos gados zemais pieprasījums ārējos tirgos ir ietekmējis eksporta dinamiku, un tā kļuvusi lēnāka. Lai arī 2015.gadā eksports uz Krieviju ievērojami saruka, kopējais Latvijas preču eksporta apjoms pat nedaudz pieauga (par 1%).

Nozaru griezumā stabila izaugsme 2015.gadā bija vērojama apstrādes rūpniecībā (par 4,3%), kur lielākais ieguldījums bija metālapstrādes un kokapstrādes nozarēm. Stabili auga tirdzniecības pakalpojumi (par 3,7%). Labi pieauguma tempi bija arī izmitināšanas un ēdināšanas, kā arī informācijas un komunikācijas pakalpojumiem (atbilstoši – par 6% un 3,3%). Turpretim transporta pakalpojumu un būvniecības apjomi atpalika no 2014.gada rādītājiem.

Turpina uzlaboties situācija darba tirgū. 2015.gadā nodarbināto skaits bija par 1,3% lielāks nekā pirms gada, bet bezdarba līmenis saruka līdz 9,9 procentiem.

2015.gadā bija vērojama mērena cenu dinamika, ko pamatā ietekmēja pasaules naftas un pārtikas cenas. Kopumā 2015.gadā vidējā gada inflācija bija 0,2 procenti.

Ekonomikas ministrija prognozē, ka 2016.gadā, neraugoties uz vājā ārējo pieprasījumu, IKP pieaugums var sasniegt 3,2 procentus.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016p
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>						
Iekšzemes kopprodukts	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7	3,2
Patēriņa cenas	4,4	2,3	0,0	0,6	0,2	0,0
<i>procentos</i>						
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8	62,0
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9	8,7
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>						
Vispārējā valdības sektora balance	-3,4	-0,8	-0,9	-1,6	-1,4	-1,0
Eksporta-importa saldo	-5,0	-4,5	-3,2	-2,2	-1,6	-2,2

p – prognoze

Globālā ekonomikas attīstība joprojām ir vāja un dažādos reģionos atšķirīga. 2015.gadā pasaules ekonomiskā izaugsme bija lēnāka nekā 2014.gadā. Attīstītājās valstīs izaugsmes perspektīvas lēni uzlabojas. Savukārt attīstības valstīs situācija ir nedaudz pasliktinājusies, lai arī izaugsmes tempi tajās joprojām ir salīdzinoši strauji.

Kopš 2013.gada ekonomiskā situācija ES pakāpeniski uzlabojas. 2015.gada 4.ceturksnī salīdzinājumā ar 3.ceturksni IKP pieauga par 0,3% un bija par 1,8% lielāks nekā pirms gada (eirozonā attiecīgi 0,3% un 1,5%). 2015.gadā kopumā IKP ES pieauga par 1,9% (eirozonā – par 1,6%). Jaunākie konjunktūras apsekojumi liecina, ka ekonomiskās aktivitātes ES pakāpeniski palielinās. Eirozonā joprojām ir aktuālas fiskālās problēmas.

ASV ekonomikā 2015.gada 4.ceturksnī bija vērojams kāpums – salīdzinot ar 3.ceturksni, IKP pieauga par 0,3% un bija par 1,9% lielāks nekā pirms gada. 2015.gadā kopumā ASV ekonomika

pieauga par 2,4%. Ekonomikas izaugsmei veicināja investīciju, valsts izdevumu, iedzīvotāju patēriņa un eksporta pieaugums.

Āzijas valstīs globālo krīzi ir pārvarējušas veiksmīgāk nekā citu reģionu valstīs. Tomēr pēdējā laikā izaugsmes tempi samazinās. Ķīna piedzīvo lēnāko izaugsmi kopš 90.gadu sākuma, negatīvi ietekmējot globālās ekonomikas izaugsmi.

Turpina pasliktināties ekonomiskā situācija Krievijā. 2015.gada 4.ceturksnī IKP bija par 3,8% mazāks nekā pirms gada un 2015.gadā kopumā saruka par 3,7%. Naftas cenu un rubļa vērtības krišanās dēļ Krievijas ekonomikas recesija padziļinās un tiek prognozēts, ka lejupslīde turpināsies arī 2016.gadā. Augstā inflācija joprojām negatīvi ietekmē privāto patēriņu. Ģeopolitiskās situācijas nenoteiktība vērā ņemami ietekmē investoru konfidenci. Eiropas Komisija 2016.gadā prognozē Krievijas ekonomikas lejupslīdi par 1,2 procentiem.

Pasaules ekonomikas attīstība

IKP izmaiņas procentos

	2012	2013	2014	2015	2016p
Pasaule	3,5	3,2	3,3	3,0	3,3
ASV	2,2	1,5	2,4	2,5	2,7
Japāna	1,7	1,6	-0,1	0,7	1,1
Ķīna	9,6	8,0	7,3	6,9	6,5
NVS, tai skaitā:	3,5	2,1	0,9	-3,1	-0,3
Krievija	3,4	1,3	0,6	-3,7	-1,2
Eiropas Savienība, tai skaitā:	-0,5	0,2	1,4	1,9	1,9
Vācija	0,4	0,3	1,6	1,7	1,8
Zviedrija	-0,3	1,2	2,3	3,6	3,2
Lielbritānija	1,2	2,2	2,9	2,3	2,1
Lietuva	3,8	3,5	3,0	1,6	2,9
Igaunija	5,2	1,6	2,9	0,9	2,1

Avots: Eiropas Komisija; p – prognoze

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS

Pēc vairāku gadu straujās ekonomiskās izaugsmes, kad IKP vidējie gada pieauguma tempi 2005.-2007.gadā pārsniedza 10%, Latvijas ekonomikā 2008.gadā globālās finanšu krīzes rezultātā iestājās recesija. Krīzes laikā IKP samazinājās par 22,5%, zemāko punktu sasniedzot 2010.gada vidū.

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011. līdz 2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu, kas bija viena no straujākajām ES. 2014.gadā IKP izaugsme bija lēnāka – 2,4 procenti.

2015.gadā IKP pieauga par 2,7%, kas ir vērtējams kā ļoti labs rādītājs, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju reģionā. Lai arī pēdējos gados Latvijas ekonomikā vērojama salīdzinoši strauja izaugsme, tomēr IKP vēl ir par 4,9% mazāks nekā bija pirms krīzes – 2007.gadā.

2015.gada 1.ceturksnī IKP bija par 1,8%, 2.ceturksnī – par 2,7%, 3.ceturksnī – par 3,3%, bet 4.ceturksnī – par 2,7% lielāks nekā pirms gada.

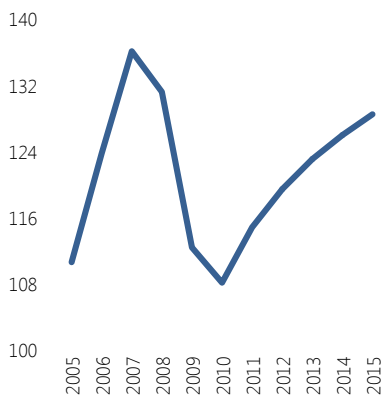
Joprojām salīdzinoši straujais vidējais darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirktspējas pieaugumu. 2015.gada 4.ceturksnī, salīdzinot ar 3.ceturksni, privātais patēriņš pieauga par 0,3% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 2,4% lielāks nekā pirms gada un 2015.gadā kopumā pieauga par 3,3%. Salīdzinājumā ar 2014.gadu privātā patēriņa pieauguma tempi kļuva straujāki.

2015.gadā turpināja pieaugt valdības patēriņš – 4.ceturksnī tas bija par 2% lielāks nekā pirms gada un 2015.gadā kopumā sasniedza 3,1%.

Investīciju dinamika pēdējos gados ir ļoti svārstīga. Pēc vērā ņemama pieauguma 2015.gada 3.ceturksnī, 4.ceturksnī bija vērojams mērens kāpums investīcijām – kāpums gada laikā par 1,1%. Kopumā 2015.gadā investīcijas pieauga par 2,6 procentiem.

Iekšzemes kopprodukts

2004.gads = 100

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7
Privātais patēriņš	2,8	3,0	3,2	5,1	2,3	3,3
Valsts patēriņš	-8,1	3,0	0,3	1,6	4,9	3,1
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-19,8	24,1	14,4	-6,0	0,5	2,6
Eksports	13,4	12,0	9,8	1,1	3,1	1,0
Imports	12,4	22,0	5,4	-0,2	0,8	1,6

2010.-2012.gados Latvijas preču un pakalpojumu eksports pieauga ļoti strauji un bija galvenais tautsaimniecības attīstības dzinulis. Eksporta apjomi 2012.gadā par gandrīz 22% pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Kopš 2013.gada, dēļ zemā pieprasījuma ārējos tirgos, eksporta dinamika ir kļuvusi mērenāka. Latvijas eksportu 2014.gadā ietekmēja lēnāka nekā gaidīta izaugsme ES valstīs un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā. Eksporta apjomi pieauga par 3,1 procentu.

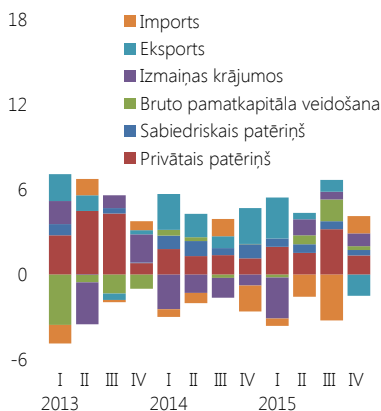
2015.gada 4.ceturksnī eksporta apjomi saruka par 2,5%, salīdzinot ar 2014.gada 4.ceturksni. 2015.gadā kopējais eksporta apjoms nedaudz palielinājās – par 1%, lai arī eksports uz Krieviju ievērojami saruka. Preču eksports pieauga gan uz ES, gan arī uz trešajām valstīm. Palielinājās arī kopējais pakalpojumu eksports.

Pēc apjomīga krituma krīzes laikā, importa apjomi salīdzinoši strauji auga gan 2010., gan arī 2011.gadā. Kopš 2012.gada vidus importa dinamika ir mērenāka. 2015.gada 4.ceturksnī importa apjomi saruka par 2%, salīdzinot ar 2014.gada 4.ceturksni, bet 2015.gadā kopumā pieauga par 1,6%. 2015.gadā eksporta-importa saldo bija -1,6% no IKP.

2016.gadā izaugsmi noteiks iekšējā pieprasījuma attīstība. To nodrošinās algu kāpums un bezdarba samazināšanās. Liela nozīme būs investīcijām. Eksportu turpinās ietekmēt norisē ārējā vidē, tādēļ straujš tā kāpums drīzāk nav gaidāms.

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

ieguldījums pieaugumā, procentos, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2013	2014		2015					
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Iekšzemes kopprodukts	2,8	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	2,8	3,5	2,7
Privātais patēriņš	1,4	2,9	2,1	2,2	2,0	3,1	2,4	5,2	2,4
Valsts patēriņš	0,2	5,3	5,7	3,2	5,4	3,4	3,3	3,7	2,0
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-3,6	2,3	1,2	-0,8	0,1	-1,0	2,9	6,0	1,1
Eksports	0,5	4,0	2,8	1,4	4,2	4,6	0,8	1,4	-2,5
Imports	-1,0	0,8	1,2	-1,9	3,0	0,8	2,6	5,3	-2,0

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA

Pateicoties konkurētspējas uzlabojumiem un eksporta iespējām, pirmās no krīzes sāka atgūties tirgojamās nozares. Galvenajā eksporta nozarē – apstrādes rūpniecībā 2013.gadā ražošanas apjomi par 22% pārsniedza 2009.gada līmeni. Tirgojamo nozaru izaugsme un ienākumu pieaugums no eksporta veicināja uz iekšējo tirgu orientēto nozaru – komercpakalpojumu, tirdzniecības un būvniecības izaugsmi. Šo nozaru devums izaugsmē pēdējos gados kļuvis arvien lielāks, bet vājais pieprasījums eksporta tirgos 2013. un 2014.gadā bremzēja apstrādes rūpniecības izaugsmi.

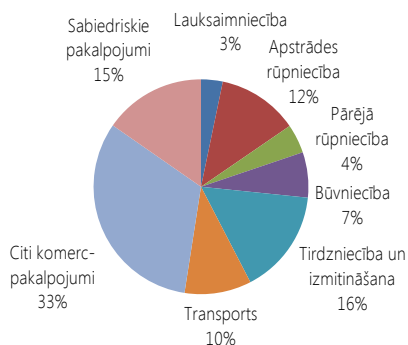
2015.gadā tautsaimniecības pamatnozaru attīstības tendences ir atšķirīgas. Nozīmīgs devums izaugsmē ir apstrādes rūpniecībai, kur ražošanas apjomi 2015.gadā pieauga par 4,3%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

Pārējās rūpniecības nozarēs, neskatoties uz apjomu samazinājumu 2015.gada sākumā, kopumā gadā nozares izaugsme sasniedza 1,3%. Līdzīgas tendences bija vērojamas arī lauksaimniecības un mezsaimniecības nozarē, kur 2015.gadā apjomi pieauga par 5 procentiem.

Lai arī 2014.gadā būvniecības produkcijas apjomi strauji pieauga, jau kopš 2014.gada otrās puses nozares izaugsmes tempi palēninās. Neskatoties uz būvniecības apjomu pieaugumu 2015.gada 3.ceturksnī, kopumā gada laikā tie saruka – par 1,1%. Kritumu sekmēja būvniecības apjomu samazinājums gan dzīvojamā, gan nedzīvojamā māju sektorā. Negatīvās tendences daļēji ir skaidrojamas ar struktūrfondu apguves pārejas periodu, kas turpināsies arī 2016.gadā.

IKP nozaru struktūra

2015.gads, procentos

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

apjomu izmaiņas procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7
Lauksaimniecība	-3,9	-1,7	7,4	1,2	1,6	5,0
Apstrādes rūpniecība	14,2	3,7	4,3	-1,2	-0,3	4,3
Pārējā rūpniecība	-1,5	-5,2	-5,7	1,6	-3,1	1,9
Būvniecība	-34,4	29,9	8,9	4,4	8,1	-1,1
Tirdzniecība un izmitināšana	-1,6	2,9	1,3	4,2	2,3	4,0
Transporta un uzglabāšana	-4,9	17,9	5,5	0,2	3,2	-0,1
Citi komercpakalpojumi	-3,9	6,1	5,1	3,9	1,6	2,4
Sabiedriskie pakalpojumi	-6,9	3,0	-0,3	2,4	3,4	3,0

2015.gadā transporta un uzglabāšanas nozarē sniegto pakalpojumu apjomi būtībā saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Lielā mērā zemos sniegto pakalpojumu apjomus noteica kravu apgrozījuma kritums ostās un dzelzceļā.

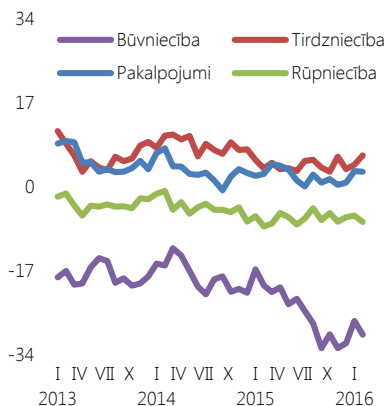
Tirdzniecības nozarē sniegto pakalpojumu apjomi 2015.gadā pieauga par 4%. Gada sākumā apjomu pieaugums bija mērenāks, tomēr, sākot ar 2.ceturksni, tie pieauga straujāk. Tirdzniecības nozarē pozitīvi ietekmēja privātā patēriņa kāpums un mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums, kas 2015.gadā bija par 4,9% lielāks nekā pirms gada.

Izaugsme komercpakalpojumu nozarē, līdzīgi kā 2014.gadā, arī 2015.gadā bija mērena. Kopumā gadā komercpakalpojumu apjomi pieauga par 2,4%. Pieaugumu lielā mērā noteica izaugsme operācijās ar nekustamo īpašumu, informācijas un komunikācijas pakalpojumos, kā arī mākslas, izklaides un atpūtas nozarē.

Palielinoties valdības izdevumiem, turpina pieaugt arī sabiedrisko pakalpojumu nozarēs sniegto pakalpojumu apjomi – 2015.gadā tie palielinājās par 3 procentiem.

Nozaru konfidences rādītāji

pa mēnešiem, sezonāli izlīdzināti dati

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	2,8	3,5	2,7
Lauksaimniecība un mežsaimniecība	8,8	5,2	-6,4	3,3	-3,9	9,0	8,6	2,6
Apstrādes rūpniecība	1,2	0,1	-0,6	-1,7	4,4	5,9	3,7	3,2
Pārējā rūpniecība	-7,4	-5,2	-1,6	2,3	-4,1	3,3	5,9	3,9
Būvniecība	24,6	15,8	0,6	4,4	-0,1	-3,4	4,9	-6,2
Tirdzniecība un izmitināšana	2,6	2,1	2,5	2,0	0,6	4,3	6,0	4,2
Transporta un uzglabāšana	5,1	2,2	2,3	3,1	-1,5	-4,3	1,7	3,5
Citi komercpakalpojumi	1,8	-0,1	4,0	0,9	1,6	3,5	0,5	3,9
Sabiedriskie pakalpojumi	3,4	3,5	3,2	3,4	4,0	3,1	3,6	1,9

APSTRĀDES RŪPNIĒCĪBA

2013.gadā ražošanas apjomi nozarē saglabājās 2012.gada līmenī, bet 2014.gadā apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides apjomi samazinājās par 0,3%. To pamatā ietekmēja vājais pieprasījums eksporta tirgos.

2015.gadā apstrādes rūpniecības izlaide bija par 4,3% lielāka nekā 2014.gadā. Lielākais pozitīvais devums apstrādes rūpniecības izaugsmei bija datoru, elektrisko un optisko iekārtu, kokapstrādes, metālu ražošanas, kā arī mašīnu un iekārtu ražošanas nozarēm.

Lielākajā rūpniecības nozarē – kokapstrādē ražošanas apjomi stabili aug. 2015.gadā saražotās produkcijas apjomi bija par 7,1% lielāki nekā pirms gada.

Būtisks devums kopējā apstrādes rūpniecības izaugsmei 2015.gadā bija metālapstrādes nozarei, ko ietekmēja darbības atsākšana vienā no lielākajiem rūpniecības uzņēmumiem "KVV Liepājas Metalurģis".

Straujš ražošanas apjomu pieaugums 2015.gadā turpinājās datoru, elektrisko un optisko iekārtu ražošanā – pieaugums par 16,7%. Tāpat gada laikā ir pieauguši ražošanas apjomi mašīnu un iekārtu, mēbeļu, kā arī transportlīdzekļu ražošanas nozarēs.

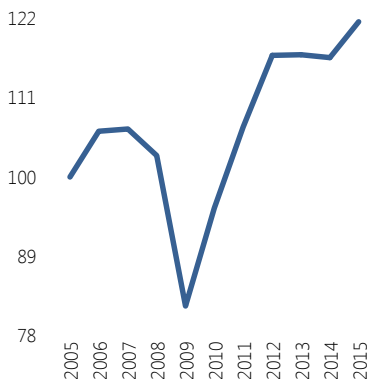
Pārtikas rūpniecībā 2014.gadā saražotās produkcijas apjomi kopumā saglabāja 2013.gada līmeni, bet 2015.gadā izlaides apjomi bija par 4,6% mazāki nekā pirms gada. Nozares attīstību ietekmē Krievijas noteiktās sankcijas atsevišķu pārtikas produktu importam.

2015.gadā ražošanas apjomi samazinājās arī vieglajā rūpniecībā, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā un ķīmiskajā rūpniecībā. Savukārt papīra ražošanā un poligrāfijā ražošanas apjomi saglabājās 2014.gada līmenī.

2016.gada janvārī apstrādes rūpniecības ražošanas apjomi samazinājās par 5,2%. Tomēr kopumā 2016.gadā gaidāma mērena apstrādes rūpniecības izaugsme.

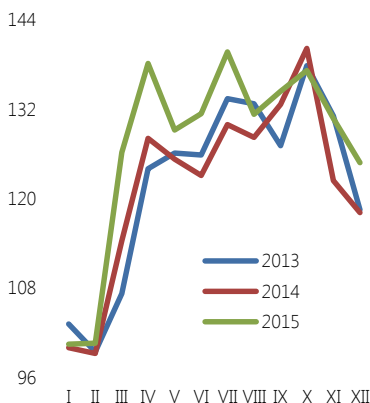
Apstrādes rūpniecība

Izlaide, 2005.gads = 100

Produkcijas apjomu indekss

mēnešu sezonāli neizlīdzināti dati, 2010.gads = 100

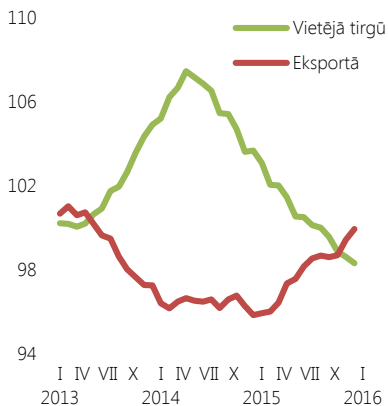
2015.gadā apstrādes rūpniecības apgrozījums pieauga par 0,7%. Pieaugumu ietekmēja eksportētās produkcijas apjomu pieaugums.

Kopumā eksportētās produkcijas apjoms 2015.gadā pieauga par 4,3%, savukārt vietējā tirgū realizētās produkcijas apgrozījums saruka par 5,2%. Lielākais pozitīvais devums kopējā apgrozījuma pieaugumā bija kokapstrādei, elektrisko un optisko iekārtu ražošanai, mašīnu un iekārtu ražošanai, kā arī metālapstrādei. Lielākā negatīvā ietekme bija pārtikas, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanai, kā arī vieglajai rūpniecībai.

2015.gadā gandrīz 64% no visas apstrādes rūpniecībā saražotās produkcijas tika eksportēta. Gandrīz ¾ no visas eksportētās produkcijas tiek realizēta ES valstu tirgos.

Produkcijas realizācija

pa mēnešiem, faktiskajās cenās,
12 mēnešu slidošais vidējais, 2012.gads = 100

Apstrādes rūpniecības galvenie rādītāji

procentos

	Izlaides struktūra	Aizņemto darbvietu struktūra	Eksporta īpatsvars nozares realizācijā	Apjomu izmaiņas		
				2014	2015	2016 Jan
2015						
Apstrādes rūpniecība pavisam	100	100	63,8	-0,3	4,3	-5,2
Pārtikas rūpniecība	23,6	20,6	34,3	0,1	-4,6	-7,6
Vieglā rūpniecība	3,9	10,1	86,4	-13,6	-13,2	3,2
Kokapstrāde	27,0	21,0	74,7	6,9	7,1	6,3
Papīra ražošana un poligrāfija	4,4	4,1	61,2	-0,6	0,0	5,3
Ķīmiskā rūpniecība	7,5	7,0	76,4	-2,6	-4,1	-18,8
Pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumi	5,9	4,5	48,0	1,2	-9,8	-2,0
Metāli un to izstrādājumi	9,0	10,2	67,6	-10,5	...	...
Elektriskās un optiskās iekārtas	7,3	3,9	90,9	32,3	16,7	-10,2
Mašīnas un iekārtas	2,3	2,9	83,8	2,4	7,9	-12,4
Transporta līdzekļu ražošana	3,5	3,3	88,0	-15,2	3,5	-14,6
Pārējās nozares	5,6	12,4	58,1	-12,0	3,5	-19,4

... nav datu

INVESTĪCIJAS

Pēdējos gados investīciju dinamika ir mērena. Krīzes ietekmē investīciju apjomu samazinājums Latvijas ekonomikā bija gandrīz četras reizes lielāks nekā vidēji ES. 2010.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 42% no 2007.gada līmeņa. Stabilizējoties ekonomikai investēšanas aktivitātes pieaug, tomēr to ikgadējie tempi ir lēnāki nekā straujās izaugsmes gados un investīciju apjomu pirmskrīzes līmenis joprojām nav sasniegts. 2014.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 23% no IKP (2007.gadā – 36,5%).

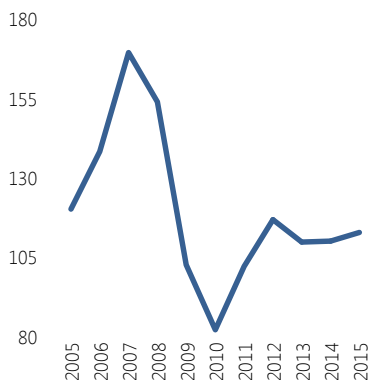
2015.gada sākumā investēšanas process bija salīdzinoši mērens, bet gada otrajā pusē investīciju apjomi pieauga straujāk. Kopumā 2015.gadā investīcijas Latvijas tautsaimniecībā bija par 2,6% augstākā līmenī nekā pirms gada. Galvenokārt to ietekmēja ieguldījumu pieaugums mašīnās un iekārtās, kā arī intelektuālā īpašuma produktos, kompensējot investīciju samazinājumu mājokļos.

Pēc provizoriskiem datiem 2015.gadā nefinanšu investīcijas ražošanas nozarēs kopumā bija par 1% zemākā līmenī nekā pirms gada. Lielā mērā to noteica mazāks investīciju apjoms enerģētikas nozarē. Savukārt investīcijas apstrādes rūpniecībā pieauga par 6,5% un veidoja gandrīz 13% no kopējām investīcijām Latvijas tautsaimniecībā. Pakalpojumu nozarēs kopumā 2015.gadā ieguldījumi palielinājās par gandrīz 5%, ko galvenokārt ietekmēja investīciju pieaugums transporta un uzglabāšanas nozarē, izglītībā, kā arī darījumos ar nekustāmo īpašumu.

2015.gadā pieauga ĀTI plūsmu intensitāte. Piesaistītās ĀTI plūsmas 2014.gadā bija 1,4% no IKP. Savukārt 2015.gadā tās bija par gandrīz 30% lielākā apjomā nekā pirms gada un veidoja 2,4% no IKP.

Bruto pamatkapitāla veidošana

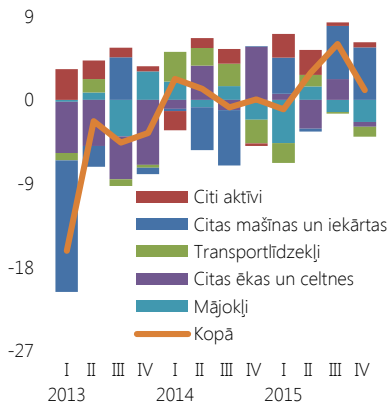
2004.gads = 100

Bruto pamatkapitāla veidošana

aktīvu veidu ieguldījums izmaiņās,

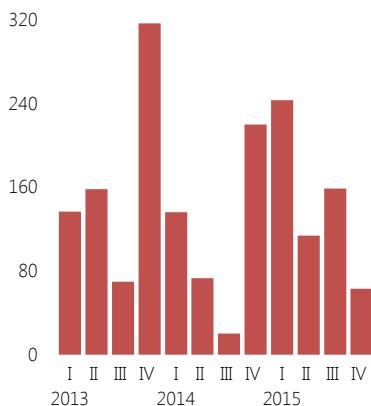
pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, procentos

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilanci 2015.gada beigās uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā sasniedza 13,4 miljardus eiro (54,8% līmenī no IKP). Gada laikā tās pieauga par gandrīz 10,6%. Nozaru struktūrā lielāks uzkrāto ĀTI īpatsvars ir ieguldījumiem banku starpniecībā, darījumos ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecībā. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. 2015.gada beigās Zviedrijas uzņēmēju investīcijas veidoja 18,8% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvārā tās bija investīcijas finanšu starpniecībā.

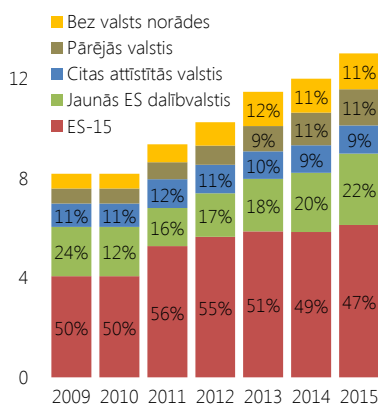
Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

plūsmas pa ceturkšņiem, milj. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

pa valstu grupām
beigu atlikums, miljard. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā pa nozarēm

milj. eiro

	Struktūra	Beigu atlikums				
	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Lauksaimniecība	3,6	263,2	294,4	299,9	441,2	477,6
Apstrādes rūpniecība	11,5	1 114,4	1 200,3	1 403,5	1 455,7	1 539,3
Pārējā rūpniecība	4,4	385,9	492,2	589,3	583,2	588,0
Būvniecība	4,0	544,4	528,1	559,6	458,8	536,3
Tirdzniecība un izmitināšana	10,3	1 329,2	1 416,1	1 472,9	1 325,5	1 372,8
Transports un uzglabāšana	3,4	399,6	449,0	408,1	423,2	458,8
Finanšu starpniecība	26,8	2 571,6	2 825,7	2 922,2	3 319,0	3 578,2
Citi pakalpojumi	19,1	1 916,9	1 866,6	2 071,8	2 296,9	2 547,0
Neklasificēta darbība	17,0	834,5	1 185,5	1 842,4	1 777,5	2 265,8
Kopā	100	9 359,8	10 257,9	11 569,6	12 081,0	13 363,6

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

Pēc krīzes Latvijas ārējā tirdzniecība attīstījās ļoti dinamiski. 2012.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, preču eksports faktiskajās cenās gandrīz divkāršojās, savukārt preču imports palielinājās par vairāk nekā 80%. No 2009.-2012.gadam, veidēji ik gadu eksports pieauga par 25%, bet imports – par 23%. Šajā periodā lielāko ieguldījumu preču eksporta pieaugumā deva lauksaimniecības un pārtikas preces, kā arī metālapstrādes produkti. Ievērojami pieauga arī kokapstrādes, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksports.

2013.gadā Latvijas preču eksports faktiskajās cenās pieauga mēreni – par 1,5%, bet 2014.gadā – par 2,3%. Preču importa tempi piebremzējās vēl straujāk – 2013.gadā pieaugums par 1%, bet 2014.gadā – par 0,2 procentiem.

2015.gadā preču eksports līdzīgi kā 2014.gadā attīstījās mēreni – par 1,3%. Lielākais pozitīvais ieguldījums eksporta attīstībā bija mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksportam, savukārt saruka minerālo produktu eksporta vērtība. Preču imports 2015.gadā saruka par 1,1%. Šo samazinājumu, saistībā ar zemajām naftas cenām, lielākoties ietekmēja minerālo produktu importa vērtības samazinājums.

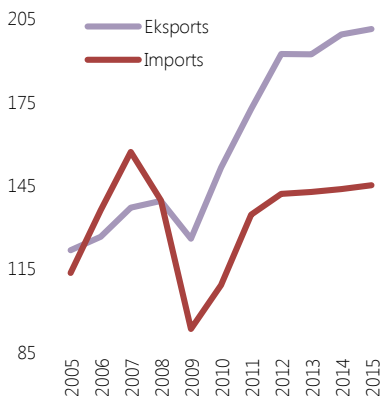
2016.gada janvārī Latvijas preču eksports faktiskajās cenās samazinājās par 10,9%. Gada pirmajā mēnesī eksporta attīstību negatīvi ietekmēja teju visas preču grupas. Pieauga vienīgi lauksaimniecības un pārtikas produktu (lielākoties graudaugu produkcija), kā arī ķīmiskās rūpniecības preču eksports.

Preču imports 2016.gada janvārī saruka par 12,2%. Izņemot lauksaimniecības un pārtikas produktu importa pieaugumu, samazinājās visu preču grupu imports. Pusi no kopējā importa samazinājuma veidoja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu importa sarukums.

2016.gada sākumā importam sarūkot straujāk nekā eksportam, uzlabojās tirdzniecības bilance. Eksporta-importa negatīvais saldo janvārī sastādīja 7,2% no tirdzniecības apgrozījuma.

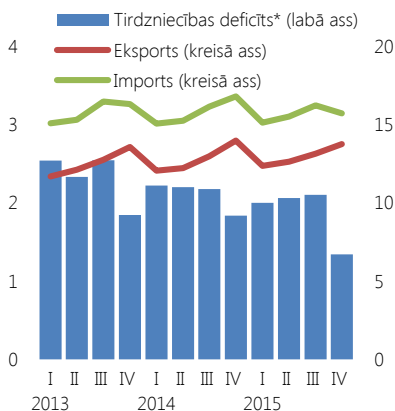
Preču eksports un imports pa gadiem

salīdzināmās cenās, 2004.gads = 100

Preču eksports un imports

pa ceturkšņiem, miljardus eiro un procentos

* procentos no kopējā tirdzniecības apgrozījuma

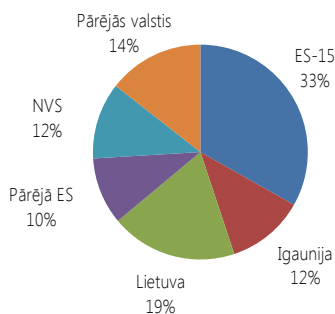
Preču eksports uz lielāko Latvijas eksporta tirgu – ES valstīm 2015.gadā pieauga par 1,9% (tai skaitā uz Lietuvu – par 3,1%, bet Igauniju – par 0,1%). Lielāko devumu eksporta izaugsmē uz ES valstīm veidoja lauksaimniecības un pārtikas preču vērtības pieaugums. Pieauga arī ķīmiskās rūpniecības preču un mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksports. Savukārt 2016.gada janvārī eksports uz ES valstīm samazinājās par 13 procentiem.

Eksports uz NVS valstīm 2015.gadā samazinājās par 19,8% (tai skaitā uz Krieviju – par 24,4%). Visvairāk šo samazinājumu ietekmēja lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta samazinājums. Samazinājās arī ķīmiskās rūpniecības preču un koksnes un tās izstrādājumu eksports. Šajā laika posmā eksports uz NVS valstīm pieauga vienīgi mehānismu, ierīču un elektroiekārtu grupā. 2016.gada janvārī imports no NVS valstīm samazinājās par 3,9 procentiem.

Uz pārējām valstīm 2015.gadā eksports pieauga par 22,4%. Šo pieaugumu lielākoties veicināja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta pieaugums. 2016.gada janvārī eksports uz šīm valstīm pieauga par 1,7 procentiem.

Latvijas preču eksporta struktūra

2015.gadā, procentos

Latvijas preču eksports un imports

2015.gadā, procentos

	Eksports			Imports		
	struktūra	apjomu izmaiņas	devums izmaiņas	struktūra	apjomu izmaiņas	devums izmaiņas
Pavisam tai skaitā:	100	1,3	1,3	100	-1,1	-1,1
Lauksaimniecības un pārtikas preces	18,8	-1,3	-0,3	15,5	-2,9	-0,5
Minerālie produkti	7,0	-14,0	-1,2	12,0	-18,6	-2,7
Ķīmiskās rūpniecības preces	10,2	4,0	0,4	16,0	3,8	0,6
Vieglās rūpniecības preces	4,2	-9,7	-0,5	5,4	-9,7	-0,6
Koks un koka izstrādājumi	16,7	2,2	0,4	3,0	13,4	0,3
Parastie metāli un to izstrādājumi	8,7	-2,2	-0,2	8,0	-3,9	-0,3
Mehānismi un mašīnbūves preces	18,4	10,7	1,8	21,8	7,6	1,5
Transportlīdzekļi	5,1	0,6	0,0	8,2	5,7	0,4
Pārējās preces	10,7	7,1	0,7	10,0	1,1	0,1

MAKSĀJUMU BILANCE

Maksājumu bilances tekošais kants kopš 2011.gada ir neliela deficīta līmenī. Vidēji pēdējos trīs gados tekošā konta negatīvā bilance bija 1,9% no IKP, kas nepārsniedz ES agrās brīdināšanas mehānismā noteikto indikatīvo sliekšni un ir vērtējams kā ilgtspējīgs. 2015.gadā maksājumu bilances tekošā konta deficīts samazinājās un bija 1,2% no IKP (2014.gadā – 2%),

Latvijas tekošā konta stāvokli galvenokārt nosaka izmaiņas ārējās tirdzniecības bilanciē. Latvijai ir raksturīgs ārējās tirdzniecības deficīts kas straujās izaugsmes gados pieaug, bet recesijas gados samazinājās. Tekošā konta cikliskās korekcijas noteica būtisks importa apjomu samazinājums. Ekonomikai stabilizējoties, palielinājās arī importa apjomi. Tomēr preču eksports pieaug straujāk nekā imports, un ārējās tirdzniecības bilance uzlabojās. Pēdējos gados eksporta un importa dinamika palēninās, ko lielā mērā ietekmē ģeopolitiskā nestabilitāte reģionā.

Kopš 2011.gada ārējās tirdzniecības deficīts ik gadu mēreni samazinās. 2014.gadā tas bija 9,6%, bet 2015.gadā – 8,7% no IKP. Ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanās noteica importa apjomu samazinājums.

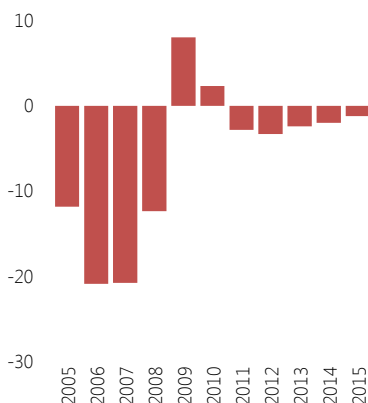
Pakalpojumu bilance ir pozitīva un gandrīz par 80% nosedz ārējās tirdzniecības deficītu. 2015.gadā pakalpojumu eksports bija par 4,9%, bet imports – par 8,1% lielākā apjomā nekā pirms gada un pakalpojumu bilance sasniedza 7,2% no IKP (2014.gadā – 7,4%).

Sākotnējo ienākumu bilance pēdējos trīs gados ir negatīva – vidēji 0,3% gadā no IKP ar relatīvi nelielām svārstībām. 2015.gadā sākotnējais ienākumu bilance bija nelielā deficītā (0,3% no IKP).

Finanšu konta bilance (bez rezerves aktīviem) 2015.gadā bija negatīva – 1,9% no IKP (2014.gadā – pārpalikums 3,9% no IKP). Finanšu konta bilances izmaiņas galvenokārt ietekmēja citu ieguldījumu negatīvā bilance (8,8% no IKP līmenī), dēļ banku sektora aktīvu samazinājuma naudas un noguldījumu veidā, ko gandrīz pilnībā nosedza portfeļieguldījumu bilances pārpalikums 8,5% no IKP).

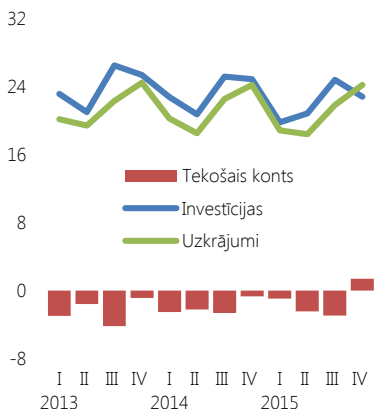
Tekošā konta bilance

procentos no IKP

Tekošais kants, investīcijas un uzkrājumi

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

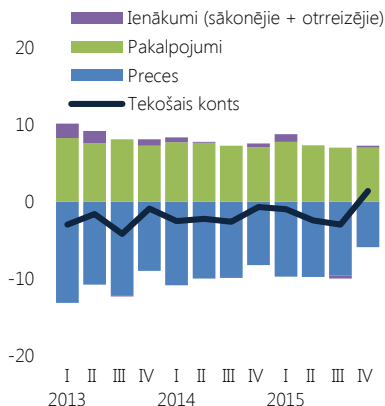

Pakāpeniski palielinās ārvalstu investoru aktivitātes. 2015.gadā ienākošās ĀTI plūsmas bija par gandrīz 30% lielākā apjomā nekā pirms gada un veidoja 2,4% no IKP.

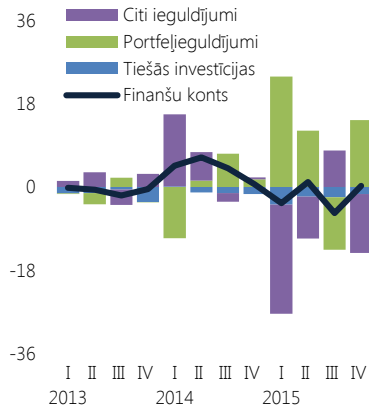
Tekošais kants pa posteņiem

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Finanšu kants pa posteņiem

bez rezerves aktīviem, pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Latvijas maksājumu bilance pa posteņiem

procentos no IKP

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
A. Tekošais kants	2,3	-2,8	-3,3	-2,4	-2,0	-1,2
Tirdzniecības bilance	-8,3	-12,1	-11,7	-11,2	-9,6	-8,7
Pakalpojumu bilance	7,3	7,3	7,4	7,8	7,4	7,2
Neto sākotnējie ienākumi	1,1	0,0	-0,6	-0,3	-0,2	-0,3
Neto otrreizējie ienākumi	2,3	1,9	1,6	1,3	0,4	0,5
B. Kapitāla kants	2,0	2,1	3,0	2,5	3,2	2,8
C. Finanšu kants**	2,1	4,0	-2,9	-0,7	3,9	-1,9
Tiesās investīcijas	-1,5	-4,9	-3,3	-1,6	-1,0	-2,3
Portfeljieguldījumi*	2,9	1,8	-4,8	-0,1	0,2	9,2
Citi ieguldījumi	0,8	7,2	5,1	1,0	4,6	-8,8
D. Novirze	1,8	0,3	1,0	0,8	2,2	-2,2
E. Rezerves aktīvi	4,0	-4,5	3,6	1,7	-0,5	1,3

* portfeljieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti; ** bez rezerves aktīviem

Saskaņā ar *Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances rokasgrāmatas* 6.izdevuma prasībām, tekošā un kapitāla konta neto posteņi veidojas no kredīta atņemot debetu. Neto posteņi (*Finanšu kants, Tiesās investīcijas, Portfeljieguldījumi, Atvasinātie finanšu instrumenti un Citi ieguldījumi*) veidojas no aktīviem atņemot pasīvus.

CENAS

Pēc krīzes izraisītās deflācijas, kad 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija 2010.gada februārī pazeminājās līdz -4,2%, cenas atkal sāka pieaugt. 2011.gadā 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija bija 4%, savukārt 2012.gadā – 1,6%. 2013.gadā patēriņa cenas samazinājās par 0,4%, bet 2014.gadā bija vērojams ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,2%. Lielākā ietekme uz patēriņa cenām pēdējos gados bija naftas un pārtikas cenu kritumam pasaulē.

2015.gadā turpinājās ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,3%, bet gada vidējā inflācija bija 0,2%. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam elektroenerģijai un alkoholiskajiem dzērieniem, kā arī cenu kritumam degvielai un pārtikai.

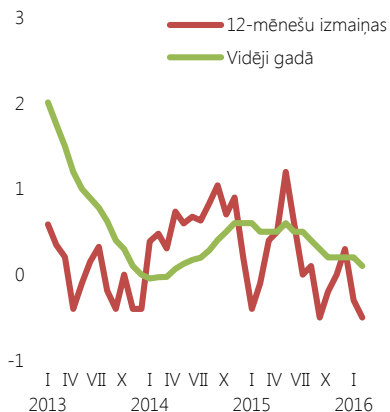
2016.gada sākumā vērojama deflācija. 2016.gada divos mēnešos cenas samazinājās par 0,5%. Februārī patēriņa cenas gada laikā arī saruka par 0,5%. Janvārī-februārī lielākā ietekme uz cenu pārmaiņām galvenokārt bija cenu kāpumam pārtikai (par 1,5%) un tabakai (par 2,4%), kā arī cenu kritumam apģērbam un apaviem (par 8,5%) degvielai (par 6,5%), siltumenerģijai (par 2,3%) un elektroenerģijai (par 1,9%). Jāatzīmē, ka februārī pasaules pārtikas cenas bija par 14,5% zemākas nekā pirms gada. Pasaules naftas cenas šajā laikā posmā samazinājās par 45 procentiem.

Kopumā šogad inflāciju turpinās ietekmēt zemās pasaules naftas un pārtikas cenas. Būtiskā energoresursu cenu krituma rezultātā ir samazinājušās kopējās izmaksas, kas tagad ietekmē cenas vairumā patēriņa preču grupu, tādēļ gada vidējā inflācija varētu būt tuvu nullei vai pat negatīva.

Pēc straujā pieauguma 2010.-2012.gadā, ražotāju cenas 2013.-2014.gadā auga mēreni. 2015.gadā tās samazinājās par 1%, galvenokārt dēļ cenu krituma atkritumu apsaimniekošanā.

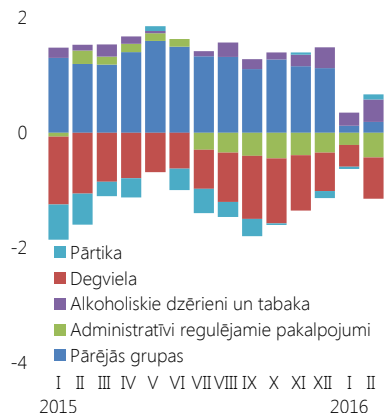
2016.gada februārī salīdzinājumā ar 2015.gada februārī kopējais ražotāju cenu līmenis rūpniecībā samazinājās par 2,7%, vietējā tirgū realizētajai produkcijai samazinājās par 4%, eksportētajai produkcijai – par 1,4 procentiem.

Patēriņa cenu izmaiņas
pa mēnešiem, procentos

Preču un pakalpojumu grupu ietekme uz patēriņa cenu indeksu

ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

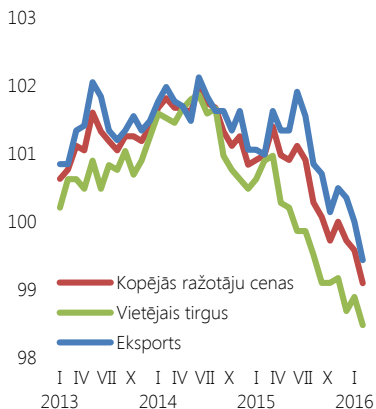

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā 2016.gada februārī samazinājās par 1,9%, salīdzinot ar iepriekšējā gada februāri. Ražotāju cenas gan vietējā tirgū realizētai produkcijai, gan eksportētājai produkcijai gada laikā samazinājās – attiecīgi par 2,4% un 1,5%, kas galvenokārt skaidrojams ar straujo energoresursu cenu kritumu kopš 2014.gada vidus.

Gada laikā ietekmīgākais cenu pieaugums bija ķīmisko produktu un elektrisko iekārtu ražošanā, bet pazeminošā ietekme – kokapstrādē, pārtikas produktu ražošanā un nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā. Ražotāju cenas turpina ietekmēt Krievijas embargo pārtikas produktiem, kā arī ekonomiskā situācija ES un Krievijā un pasaules izejvielu cenu kritums. Jāatzīmē, ka gada laikā bija vērojams pasaules enerģijas, rūpniecības un lauksaimniecības izejvielu straujš cenu kritums.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā

pa mēnešiem, 2012.gada decembris = 100

Patēriņa cenu pārmaiņas

pa mēnešiem, procentos

		Pret iepriekšējo mēnesi	Pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	Pret iepriekšējā gada decembri	Vidēji gadā
2015	Janvāris	0,1	-0,4	0,1	0,6
	Februāris	0,3	-0,1	0,3	0,5
	Marts	0,8	0,4	1,2	0,5
	Aprīlis	0,6	0,5	1,7	0,5
	Maijs	0,6	1,2	2,3	0,6
	Jūnijs	-0,2	0,6	2,1	0,5
	Jūlijs	-1,0	0,0	1,1	0,5
	Augusts	-0,5	0,1	0,5	0,4
	Septembris	-0,1	-0,5	0,4	0,3
	Oktobris	0,3	-0,2	0,7	0,2
	Novembris	0,0	0,0	0,7	0,2
	Decembris	-0,3	0,3	0,3	0,2
2016	Janvāris	-0,6	-0,3	-0,6	0,2
	Februāris	0,1	-0,5	-0,5	0,1

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Kopš 2010.gada situācija finanšu sektorā pakāpeniski uzlabojas - pieaug noguldījumu apjomi, palēnām atjaunojas uzņēmumu un mājsaimniecību kreditēšana un uzlabojas kredītportfeļa kvalitāte.

Banku kopējais kredītportfelis joprojām ir negatīvs, tomēr sarukuma temps samazinās. Kredītu atlikumi 2015.gada beigās saruka par 1,8%, salīdzinājumā ar 2014.gada attiecīgo periodu. Hipotekāro kredītu atlikumi saruka par 5,3%, savukārt pārējo kredītu pozīcijās bija vērojams pieaugums – visstraujāk pieauga patēriņu kredītu atlikumi (par 5,8%).

2015.gadā no jauna izsniegto kredītu apjomi pieauga par 20%, salīdzinājumā ar 2014.gadu. 2015.gada 4.ceturksnī uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjomi pieauga vairāk par pusi nekā pirms gada un veidoja 240,3 milj. eiro jeb 34% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma. Arī mājsaimniecību kreditēšanā vērojamas pozitīvas tendences – no jauna izsniegto kredītu apjoms 4.ceturksnī bija par 18% lielāks nekā pirms gada un veidoja 119,1 milj. eiro jeb 17% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma. Pieauga arī no jauna izsniegto kredītu apjomi mājokļa iegādei un rekonstrukcijai.

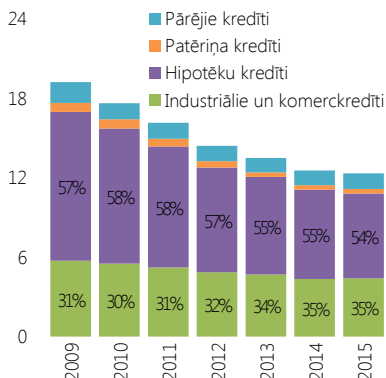
Pēc ievērojama pieauguma 2015.gada pirmajā pusē, gada beigās banku sektora kopējā kredītportfelī nerezidentiem izsniegto kredītu apjoms saruka.

No 2010. līdz 2014.gadam ievērojami uzlabojās kredītportfeļa kvalitāte, kas lielā mērā bija saistīts ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos, kā arī ar sliktu kredītu norakstīšanu. Pēdējos divus gadus kredītportfeļa kvalitāte būtiski nemainās. 2015.gada beigās kredītu ar maksājuma kavējumiem apmērs kopējā banku kredītportfelī bija 10,9%, kas bija par 1,4 procentpunktiem mazāk nekā pirms gada.

Noguldījumu apjomi turpina pieaugt, kaut gan pieauguma temps nedaudz sarūk un 2015.gada beigās noguldījumu apjomi bija par 4,8% lielāki nekā pirms gada. Nerezidentu noguldījumi pieauga straujāk un 2015.gada beigās veidoja 53% no kopējā noguldījumu apjoma.

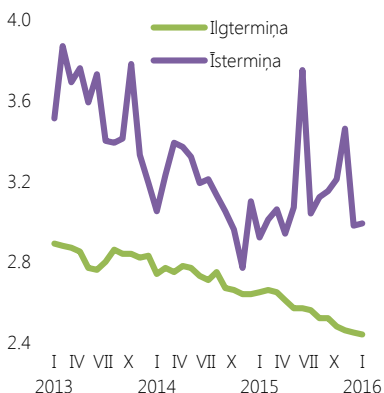
Rezidentiem izsniegto kredītu atlikumi

perioda beigās, miljardi eiro

Vidējās svērtās procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem kredītiem nefinanšu sabiedrībām

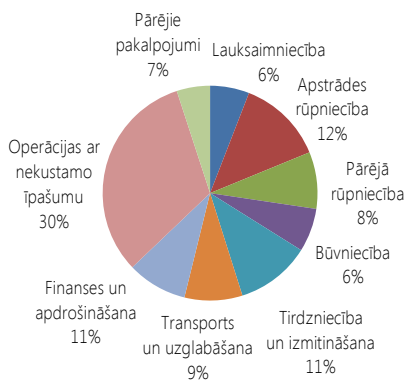
pa mēnešiem, procentos

Procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem ilgtermiņa kredītiem nefinanšu sabiedrībām ir gandrīz nemainīgas un lēnām sarūk un 2016.gada janvārī bija 2,5%. Īstermiņa procentu likmes saruka līdz 3 procentiem.

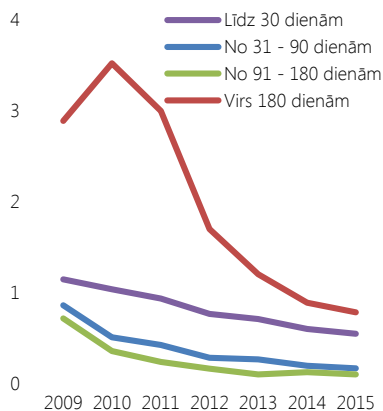
Izsniegto kredītu struktūra pa nozarēm

2015.gada beigās, procentos

Kredīti ar maksājumu kavējumu

perioda beigās, mjrd. eiro

Latvijas banku sistēmas monetārie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan
<i>perioda beigās, mjrd. eiro</i>						
Tīrie ārējie aktīvi	-0,3	0,9	1,2	-1,8	-3,6	-2,6
Tīrie iekšējie aktīvi	9,5	8,8	8,6	11,3	13,9	12,8
Iekšzemes kredīti	15,7	13,7	13,5	12,6	13,4	13,3
Pārējie aktīvi (neto)	-6,2	-4,9	-4,8	-1,3	0,5	-0,4
Plašā nauda M2X	9,2	9,6	9,8	9,4	10,3	10,2
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	1,5	1,5	0,7	3,7	3,8	3,7
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	7,7	8,1	9,2	9,5	10,3	10,2
<i>izmaiņas, procentos</i>						
Iekšzemes kredīti	-1,5	-13,1	-1,4	-5,9	6,1	0,2
Plašā nauda M2X	1,5	4,5	2,0	-3,6	9,0	10,3
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	28,8	4,1	-56,6	461,0	2,6	6,9
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	-2,4	4,5	13,2	-3,6	9,0	10,3
Iekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	13,0	7,7	4,4	3,6	3,4	-

VALSTS BUDŽETS

Lai ekonomiskās krīzes laikā stabilizētu valsts fiskālo stāvokli, no 2008.gada līdz 2012.gadam Latvijā tika veikti budžeta konsolidācijas pasākumi. Vispārējās valdības budžeta deficīts tika samazināts no 9,1% no IKP 2009.gadā līdz 0,9% no IKP 2013.gadā. 2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts bija 1,5% no IKP, ko pamatā noteica vienreizēji pasākumi. Valdības mērķis ir turpināt saglabāt zemu budžeta deficītu.

Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, budžeta ieņēmumi 2015.gadā turpināja augt. Kopumā budžeta ieņēmumi bija 8 822,6 milj. eiro, kas bija par 3,4% vairāk nekā 2014.gadā. Kopējie nodokļu ieņēmumi šajā laikā pieauga par 4,9%. 2016.gada sākumā budžeta ieņēmumi turpina palielināties, un tie bija par 9% lielāki nekā iepriekšējā gada janvārī-februārī.

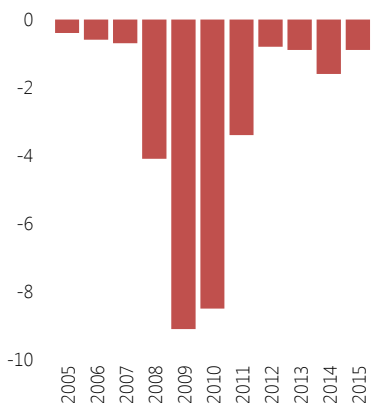
Nodarbinātības nodokļi veido gandrīz pusi no visiem nodokļu ieņēmumiem. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2015.gadā pieauga par 3,7%. Pieaugumu sekmēja pieaugoša nodarbinātība un darba samaksa, kā arī ir palielinātā minimālā alga. Darbaspēka nodokļu ieņēmumus 2015.gadā ietekmēja izmaiņas nodokļu politikā – iedzīvotāju ienākumu likmes samazinājums līdz 23 procentiem.

2015.gadā pieauga arī patērīna nodokļu ieņēmumi – par 5,8%. Būtiskākais devums patērīna nodokļu grupā bija pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumiem. 2015.gadā pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi pieauga par 5,5 procentiem.

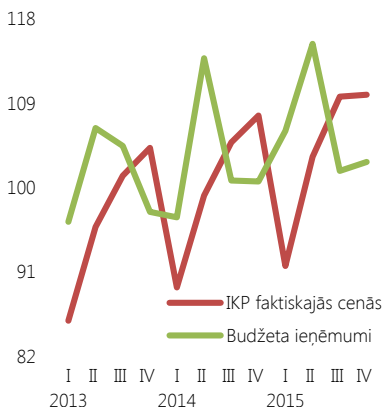
Kopumā 2016.gada sākumā nodokļu ieņēmumi turpina pieaugt visās nodokļu grupās.

Kopš 2011.gada pakāpeniski pieaug arī valsts budžeta izdevumi. 2015.gadā budžeta izdevumi bija 9 194,8 milj. eiro, kas bija par 2,9% vairāk nekā 2014.gadā. 2016.gada sākumā budžeta izdevumi bija par 0,8% mazāki nekā 2015.gada janvārī-februārī.

Vispārējās valdības budžeta balance
procentos no IKP

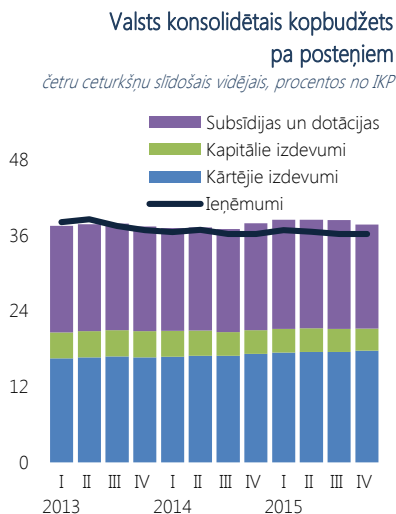
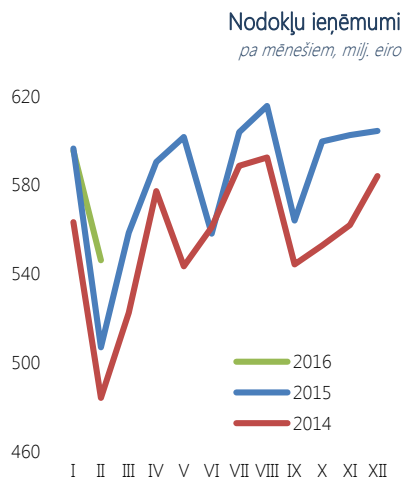

IKP un budžeta ieņēmumi
2012.gada 4.ceturksnis = 100

No izdevumiem 2015.gadā visstraujāk pieauga kapitālie izdevumi – par 5,5% Savukārt izdevumi subsīdijām un dotācijām un kapitālie izdevumi samazinājās, attiecīgi par 0,2% un 4,8%. Arī 2016.gadā izdevumu grupu pieauguma tendences ir līdzīgas.

2015.gadā izdevumu dinamika funkcionālajās kategorijās bija atšķirīga. Pieauga izdevumi sociālai aizsardzībai, izglītībai un vispārējiem valdības dienestiem, savukārt samazinājās – ekonomiskai darbībai.

Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro			izmaiņas, %		
	2013	2014	2015	2016 Jan-Feb	2015	2016 Jan-Feb
Ieņēmumi, tai skaitā:	8,4	8,5	8,8	1,5	3,4	9,0
Netiešie nodokļi, tai skaitā:	2,4	2,6	2,7	0,4	5,9	2,6
Pievienotās vērtības nodoklis	1,7	1,8	1,9	0,3	5,5	1,0
Ienākuma un īpašuma nodokļi	1,9	1,9	2,0	0,3	4,5	6,5
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2,0	2,0	2,0	0,3	3,7	2,3
Pārējie nodokļi	0,2	0,2	0,2	0,04	8,9	-1,9
Citi ieņēmumi	2,0	1,9	1,8	0,4	-2,2	28,8
Izdevumi	8,5	8,9	9,2	1,4	2,9	-0,8

DARBA TIRGUS

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos vērojamas pozitīvas tendences arī darba tirgū – samazinās bezdarbs un palielinās nodarbinātības līmenis. Vienlaikus uzlabojumi kļūst lēnāki.

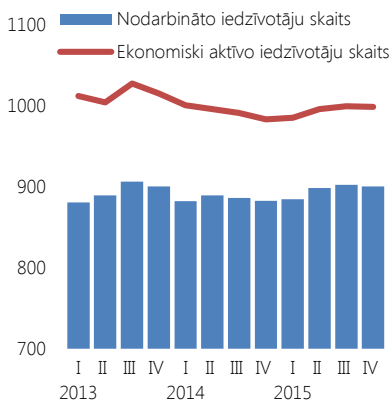
2014.gadā situācija darba tirgū turpināja uzlaboties, tomēr lēnāk nekā iepriekš. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 10,8%, kas bija par 1,1 procentpunktu mazāk nekā 2013.gadā, bet nodarbinātības līmenis pieauga par 0,9 procentpunktiem – līdz 59,1%. 2014.gadā nodarbināti bija 884,6 tūkst. iedzīvotāju, bet darba meklējumos bija 107,6 tūkst., kas bija par 12,7 tūkst. mazāk nekā 2013.gadā.

Situācija darba tirgū turpināja uzlaboties arī 2015.gadā – nodarbināto iedzīvotāju skaits palielinājās par 1,3% un sasniedza 896,1 tūkstošus jeb 60,8% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15-74 gadiem. Salīdzinot ar 2014.gadu, nodarbinātības līmenis palielinājās par 1,7 procentpunktiem.

Bezdarba līmenis 2015.gadā samazinājās par 0,9 procentpunktiem – līdz 9,9%. Kopumā darba meklējumos 2015.gadā bija 98,2 tūkstoši iedzīvotāju, kas bija par 9,5 tūkstošiem mazāk nekā pirms gada.

Turpina samazināties arī reģistrētais bezdarbs. 2016.gada februāra beigās bija reģistrēti 86,6 tūkst. bezdarbnieku, kas bija par 1 300 personām mazāk nekā pirms gada. Reģistrētais bezdarba līmenis februāra beigās bija 9,2%. Augstākais līmenis saglabājas Latgales reģionā (19,3%), bet zemākais – Rīgā (5,3%). Gandrīz trešdaļa no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita bija ilgstošie bezdarbnieki (ilgāk par gadu).

Nodarbinātie un ekonomiski aktīvie iedzīvotāji
pa ceturkšņiem, tūkstošos

Aizņemtās darba vietas
tūkstošos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pavisam	776,7	805,5	839,1	865,1	874,6	883,8
Lauksaimniecība	17,5	19,0	20,6	21,2	21,5	21,6
Apstrādes rūpniecība	101,8	109,1	114,5	117,3	114,4	111,2
Pārējā rūpniecība	22,4	22,9	23,7	24,2	24,1	23,8
Būvniecība	46,0	50,9	55,7	60,6	60,3	58,7
Tirdzniecība un izmitināšana	159,7	162,8	170,7	173,9	176,0	179,0
Transports un uzglabāšana	66,8	68,8	72,7	75,2	75,9	76,7
Citi komercpakalpojumi	148,4	157,0	168,5	176,2	180,3	188,3
Sabiedriskie pakalpojumi	214,2	215,0	212,8	216,5	222,1	224,3

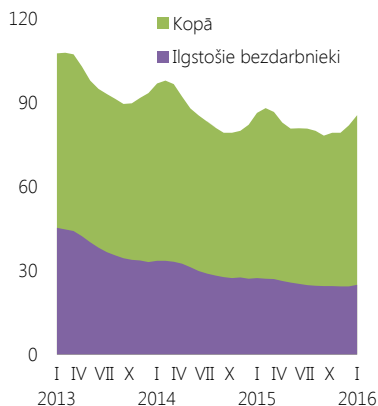

Neskatoties uz nodarbinātības pieaugumu un bezdarba samazinājumu, situāciju darba tirgū turpina ietekmēt negatīvās demogrāfijas tendences – darbaspējīgo iedzīvotāju skaits (vecumā no 15-74 gadiem) pērn samazinājās par 23,2 tūkstošiem jeb 1,5%, salīdzinot ar 2014.gadu, kas ar vien spīgtāk iezīmē darbaspēka pieejamības problēmas.

2016.gadā situācija darba tirgū turpinās uzlaboties, tomēr lēnākos tempos nekā 2015. gadā. No vienas puses to ietekmēs augstāks bāzes efekts darba tirgū, no otras puses – negatīvās demogrāfijas tendences. Paredzams, ka nodarbināto skaits 2016.gadā palielināsies par 0,9%. Tikmēr bezdarba līmenis 2016.gadā varētu samazināties līdz vidēji 8,7 procentiem.

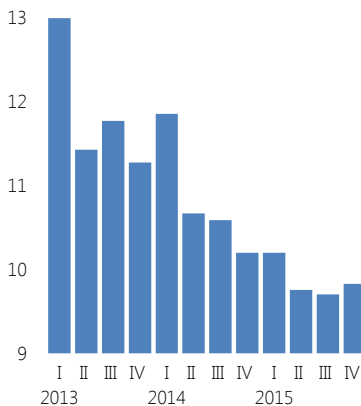
Reģistrētie bezdarbnieki

pa mēnešiem, tūkstošos

Bezdarba līmenis

pa ceturksņiem, procentos

Nodarbinātības un bezdarba galvenie rādītāji

15-74 gadu vecuma grupā

	2011	2012	2013	2014	2015
tūkstošos					
Iedzīvotāju skaits*	1 595,3	1 560,0	1 536,1	1 495,8	1 472,6
Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits	1 028,2	1 030,7	1 014,2	992,3	994,2
Nodarbināto skaits	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1
Bezdarbnieku skaits	166,6	155,1	120,4	107,6	98,2
procentos					
Ekonomiskās aktivitātes līmenis	64,5	66,1	66,0	66,3	67,5
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9

* iedzīvotāju skaits privātajās mājāsaimniecībās

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI

Krīzes laikā atalgojuma korekcija bija salīdzinoši mērena. Ekonomisko aktivitāšu samazinājums tika kompensēts ar strādājošo skaita samazinājumu.

Stabilizējoties ekonomiskajai situācijai kopš 2010.gada beigām atsākās atalgojuma pieaugums, lai arī bezdarba līmenis saglabājās samērā augstā līmenī.

Augot pieprasījumam pēc darbaspēka, vidējā bruto darba samaksa pakāpeniski palielinās. 2012. un 2013.gadā tā pieauga attiecīgi par 3,7% un 4,6%, bet 2014.gadā – par 6,8% un sasniedza 765 eiro.

Straujš atalgojuma pieaugums bija vērojams arī 2015.gadā – vidējā bruto mēnešalga palielinājās par 6,9% un sasniedza 818 eiro.

Augstākais atalgojums saglabājās Rīgas reģionā (925 eiro), bet zemākais atalgojuma līmenis bija Latgales reģionā (564 eiro).

Kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. 2015.gadā atalgojums privātajā sektorā palielinājās par 7,8%, bet sabiedriskajā sektorā – par 5%. Vienlaikus jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā 2015.gadā vidējā bruto alga bija vien par 6,2% augstāka nekā 2008.gadā, savukārt privātajā sektorā tā pārsniedza 2008.gada līmeni par vairāk nekā 28 procentiem.

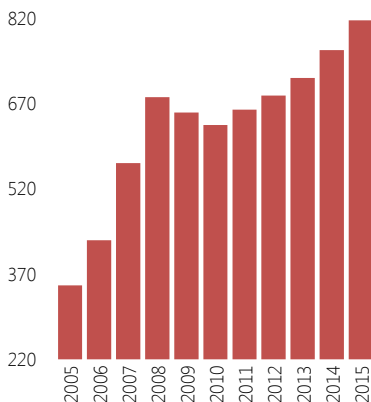
Atalgojums kopš 2010.gada ir pieaudzis visās tautsaimniecības pamatnozārēs. Visbūtiskākais atalgojuma pieaugums ir bijis nekustamo īpašumu nozarē, tirdzniecības nozarē un valsts pārvaldē.

Nozīmīgākais algas pieaugums 2015.gadā, salīdzinot ar 2014.gadu, bija izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē (par 10,5%) un nekustamo īpašumu nozarē (par 9,9%).

Augstākais atalgojuma līmenis saglabājās finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē – vidēji 1 745 eiro mēnesī.

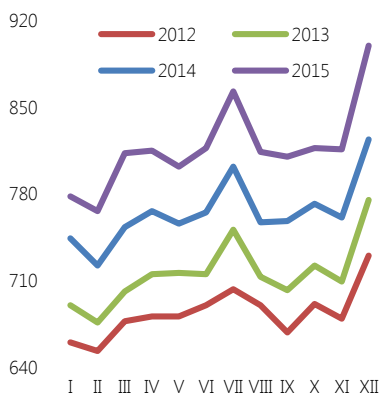
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto, eiro

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto pa mēnešiem, eiro

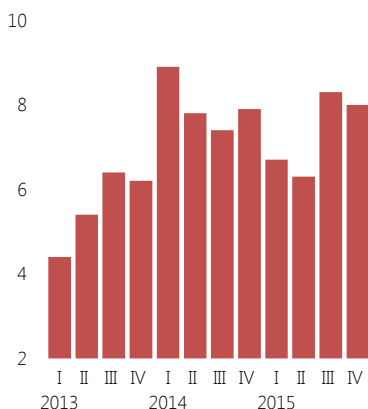

Līdz ar nominālā atalgojuma pieaugumu, pakāpeniski palielinās reālā darba alga. 2011.-2012.gadā, pieaugot patēriņa cenām, reālās algas pieaugums bija mērens. 2013.gadā reālā alga auga par 5,6%, bet 2014.gadā – jau par 8%. Vienlaikus kopš 2014.gada vidus reālās algas pieauguma tempi lēnām samazinās. 2015.gadā reālā alga pieauga par 7,4%. Pēdējo 3 gadu laikā reālās algas pieaugumu galvenokārt noteicis straujais nominālās algas pieaugums, kā arī mērenās patēriņa cenu izmaiņas.

Turpina palielināties arī vidējās pensijas apmērs. 2014.gadā vidējā mēneša vecuma pensija palielinājās par 2,7%, salīdzinot ar 2013.gadu. Savukārt 2015.gadā vidējā mēneša vecuma pensija pieauga par 2,7%, salīdzinot ar 2014.gadu, un bija vidēji 273,4 eiro mēnesī.

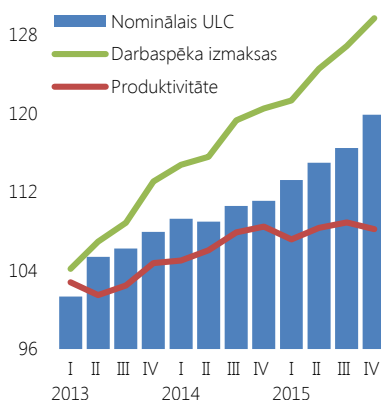
Strādājošo reālā darba samaksa

pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

Darbspēka izmaksas un produktivitāte

2012.gada 4.ceturksnis = 100

Strādājošo vidējā bruto darba samaksa pa nozarēm

pret iepriekšējo gadu, procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pavisam	-3,5	4,4	3,7	4,6	6,8	6,8
Lauksaimniecība	5,8	8,2	0,7	4,8	8,6	5,0
Apstrādes rūpniecība	0,1	5,0	4,6	4,0	7,0	8,5
Pārējā rūpniecība	4,1	3,7	3,6	1,8	5,0	5,5
Būvniecība	-5,3	4,7	2,0	6,8	7,7	7,9
Tirdzniecība un izmitināšana	-3,6	5,9	4,5	6,0	7,4	8,9
Transports un uzglabāšana	0,2	1,0	7,7	0,5	5,9	4,5
Citi komercpakalpojumi	-1,4	3,9	2,4	3,4	6,9	6,1
Sabiedriskie pakalpojumi	-9,0	4,5	2,7	6,3	6,5	5,9

STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

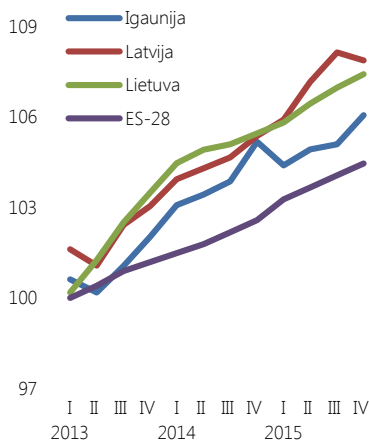
Ekonomiskā attīstība Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Teritorija, tūkst. km ²	64,6	65,3	45,2
Iedzīvotāju skaits, tūkst., 2016.gada 1.martā	1 967,0	2 881,7	1 311,8*
Iekšzemes kopprodukts, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	3,0	3,5	1,6
2014.gads	2,4	3,0	2,9
2015.gads	2,7	1,6	1,1
2015.g. 4.cet.	2,7	1,9	0,7
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	0,1	4,4	3,9
2014.gads	-0,3	1,1	5,4
2015.gads	4,3	5,4	-0,7
2015.g. 4.cet.	2,5	6,0	-3,4
Mazumtirdzniecības apgrozījums**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	3,5	5,1	3,1
2014.gads	3,1	5,4	7,3
2015.gads	2,2	2,4	3,1
2015.g. 4.cet.	0,1	2,6	3,3
Patēriņa cenu pārmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	0,0	1,2	3,2
2014.gads	0,6	0,2	0,5
2015.gads	0,2	-0,7	0,1
2015.g. 4.cet.	0,1	-0,4	0,1
Nodarbināto skaits, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	2,1	1,3	1,0
2014.gads	-1,0	2,0	0,6
2015.gads	1,8	1,3	2,6
2015.g. 4.cet.	2,0	1,3	1,4
Bezdarba līmenis, procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem			
2013.gads	11,9	11,8	8,6
2014.gads	10,8	10,7	7,4
2015.gads	9,9	9,1	6,2
2015.g. 4.cet.	9,8	8,8	6,4

* iedzīvotāju skaits 2016.gada 1.janvārī; ** kalendāri izlīdzināti dati

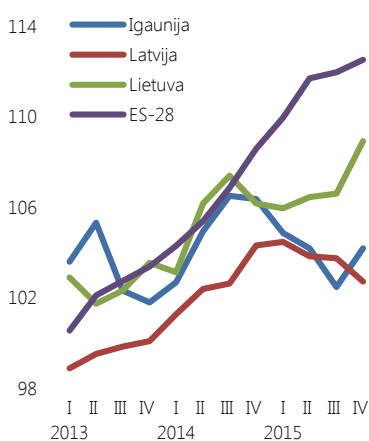
Iekšzemes kopprodukts

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

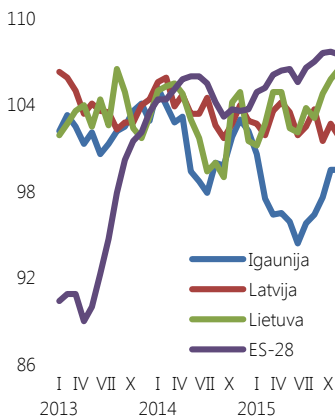
Preču un pakalpojumu eksports

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

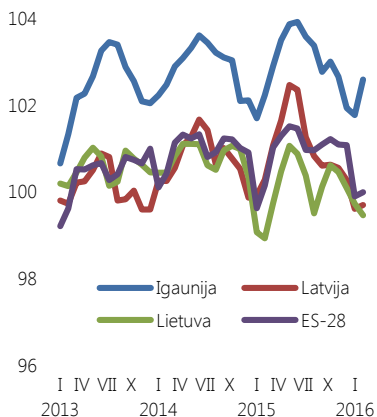
Ekonomikas sentimenta indekss

sezonāli izlīdzināti dati

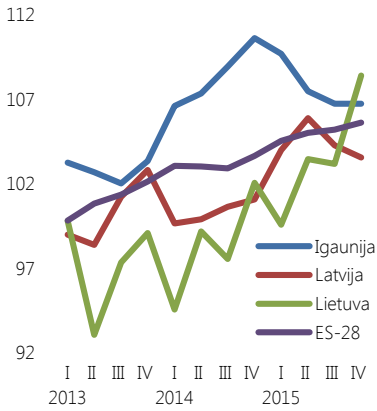
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2012.gada decembris = 100

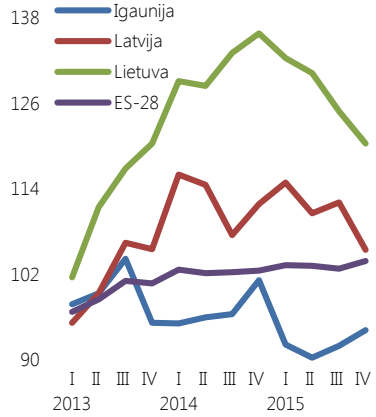
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

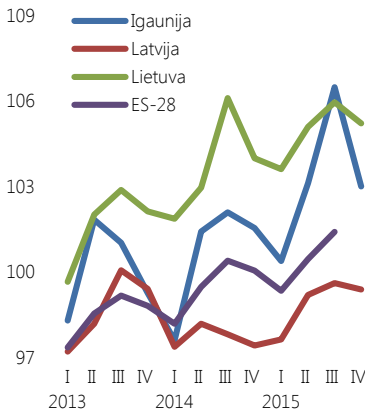
Būvniecības apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

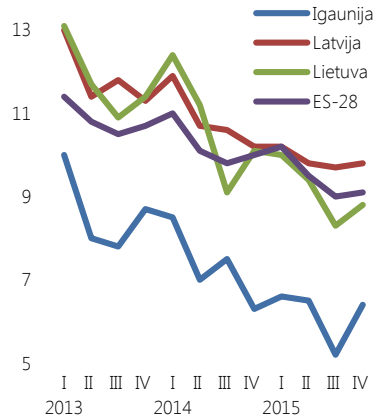
Nodarbināto skaits

sezonāli neizlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

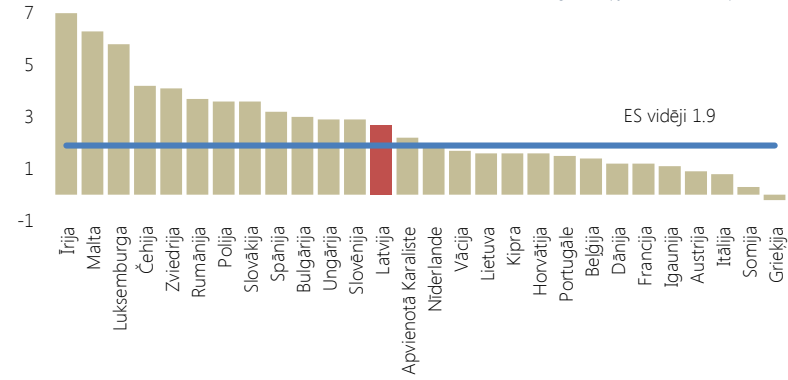
Bezdarba līmenis

procentos

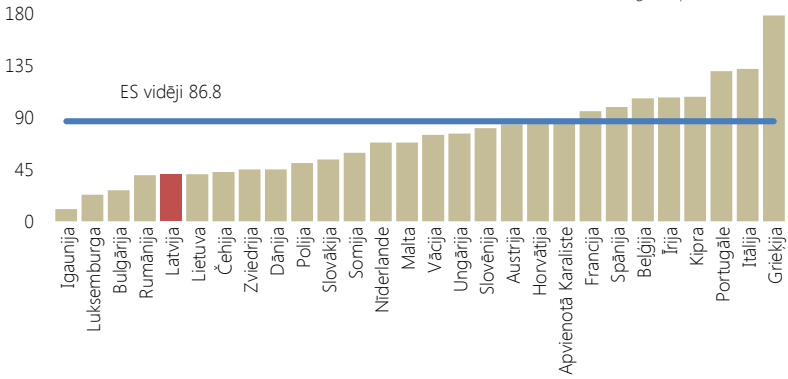
Iekšzemes kopprodukts

2015.gadā, apjomu izmaiņas, procentos

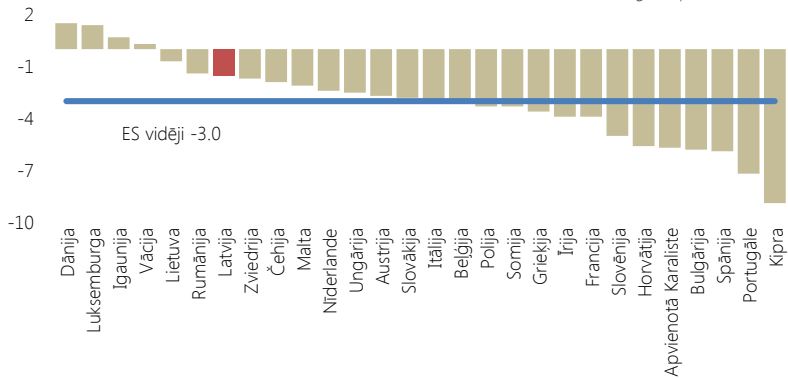
Valsts pārāds

2014.gadā, procentos no IKP

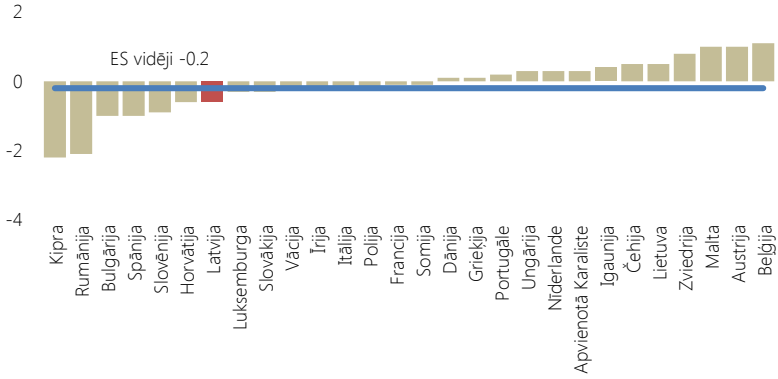
Budžeta bilance

2014.gadā, procentos no IKP

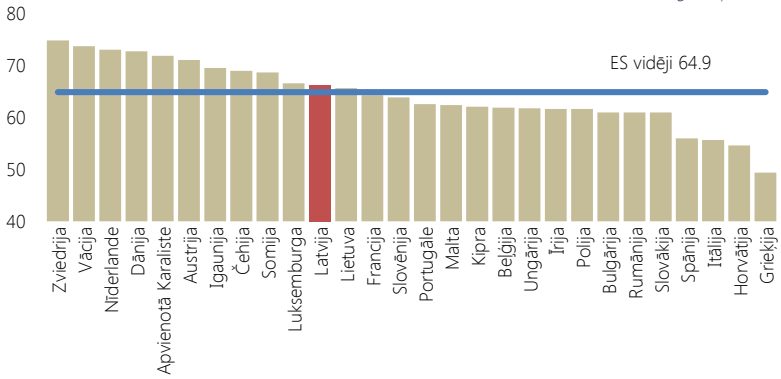
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2016.gada februārī, vidēji gadā, procentos

Nodarbinātības līmenis

2014.gadā, procentos

Bezdarba līmenis

2015.gadā, procentos

